

Sygn. akt II UK 319/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku J. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 czerwca 2012 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 12 maja 2011 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 16 czerwca 2010 r. oraz z dnia 4 sierpnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, odmówił J. B. prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) i w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy, Sąd Ubezpieczeń Społecznych zmienił te decyzje w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku. Ustalił, że ubezpieczona, urodzona w dniu 27 września 1954 r., złożyła wniosek o emeryturę w dniu 21 marca 2010 r., przedstawiając, iż w okresie od dnia 15 czerwca 1975 r. do dnia 8 grudnia 1981 r. oraz od dnia 9 grudnia 1984 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. była zatrudniona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Polskich Liniach Lotniczych LOT S.A. na stanowisku kasjera lotniczego, starszego kasjera lotniczego, samodzielnego kalkulatora taryf, samodzielnego kasjera lotniczego, kasjera lotniczego przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych. Zgodnie z dalszymi ustaleniami Sądu, wnioskodawczyni we wskazanych okresach pracowała przy monitorach ekranowych o dużej wielkości 60 cm na 60 cm, bez osłon ekranowych. Wszelkie prace wykonywała przy monitorze; spisując ręcznie bilety, odczytywała dane z monitora ekranowego. Pracę przy monitorze wykonywała przez 8-12 godzin dziennie, w zależności od grafiku.

Sąd, posiłkując się opinią biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, przyporządkował tę pracę wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 5 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracom, które szczególnie obciążają narząd wzroku i wymagają precyzyjnego widzenia.

Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 maja 2011 r. zmienił zaskarżony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyrok Sądu Okręgowego, przyznając J. B. emeryturę od dnia 1 czerwca 2010 r. oraz oddalając jej dalej idące wnioski, przy czym również ocenił, że ubezpieczona spełniła warunki do przyznania jej prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w warunkach szczególnych, jednak nie od chwili zgłoszenia wniosku, lecz od dnia wskazanego w apelacji organu rentowego.

Skarga kasacyjna organu rentowego, obejmująca wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, z wnioskiem o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy –

oddalenie odwołania ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania – została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię art. 184 w związku z 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez przyjęcie, że w spornych okresach, pracując w Polskich Liniach Lotniczych LOT S.A., ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w poz. 5 działu XIV „Prace różne”, w wykazie A stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia. W szczególności organ rentowy podniósł, że Sądy wyrokujące w niniejszej sprawie powinny ustalić nie tylko to, czy ubezpieczona pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy monitorach ekranowych, ale również to, czy praca przy monitorach, na jakich pracowała szczególnie obciążała narząd wzroku i czy wymagała precyzyjnego widzenia. W ocenie skarżącego, nie wszystkie osoby posługujące się w swojej pracy komputerem wyposażonym w monitor ekranowy powinny być traktowane w sferze uprawnień emerytalnych, jako pracownicy zatrudnieni przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Praca w szczególnych warunkach ma polegać na "obsłudze", a nie tylko na posługiwaniu się w pracy elektronicznym monitorem ekranowym.

W odpowiedzi na skargę, ubezpieczona wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, a więc na podstawie kasacyjnej przewidzianej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., gdy jej wywód dotyczy braków w materiale dowodowym sprawy, jest błędem procesowym. Skuteczne zgłoszenie zarzutu kasacyjnego dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997 nr 9, poz. 128). Należy także podkreślić, co wzmacnia negatywną ocenę argumentów skargi

kasacyjnej, że rozpoznając kasację opartą tylko na podstawie naruszenia prawa materialnego, Sąd Najwyższy związany jest stanem faktycznym stanowiącym podstawę wydania zaskarżonego wyroku (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.).

Według wiążących Sąd Najwyższy ustaleń poczynionych na podstawie opinii biegłego, ubezpieczona, pracując przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych bez osłon, wykonywała pracę szczególnie obciążającą narząd wzroku i wymagającą precyzyjnego widzenia, gdyż urządzenia, którymi posługiwała się w pracy, były urządzeniami starej generacji i ich działanie nie było obojętne dla organizmu człowieka. Potwierdziły to badania przeprowadzone przez Zakład Szkodliwości Fizycznych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, przedstawione w sprawozdaniu z kontroli stanowisk pracy operatorów wyświetlaczy i monitorów ekranowych w Polskich Liniach Lotniczych LOT S.A. z dnia 18 września 1995 r.

Wobec tych ustaleń nie ma uzasadnienia zarzut niewłaściwego zastosowania art.184 w związku z art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W orzecznictwie podkreśla się, że w ocenie uznania za pracę w szczególnych warunkach pracy ujętej w wykazie A, dziale XIV, pkt 5 tego rozporządzenia, nie chodzi o posługiwanie się na stanowisku pracy komputerem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2010 r., II UK 236/09, niepublikowany oraz z dnia 2 lutego 2012 r., II UK 118/11, niepublikowany), lecz uznawano np. pracę operatorów elektronicznych monitorów ekranowych wykonywaną w pełnym wymiarze czasu pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329). Nietrafny jest zatem zawarty w skardze kasacyjnej zarzut błędnej wykładni wymienionych przepisów.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).